

Arboplaats
mensenwerk

Beïnvloeden van gedrag

Van kansloos tot kansrijker

Huib Arts

Arboplaats
Wie zijn wij?
mensenwerk

Karakteristieken

- Op innovatie gericht: Mijn PrO, nieuwe manier van RI&E, PSA, PAGO en Gevaarlijke stoffen module
- Ambitieuw team: 12 personen
- Werkt voor grote organisaties zoals AkzoNobel, Maastricht University, Gezondheidszorg (o.a. Stichting Atrecht)
- Werkt ook voor branche organisaties o.a. OnderhoudNL, NRK en CompositesNL
- Samenwerking met o.a. Falke & Verbaan en Richting

Onze Missie

Werk veiliger, gezonder, flexibeler, beter en leuker maken. Wij gaan voor de '+'

=> *Prestatie optimalisatie van mens en werk*

Onze strategie:

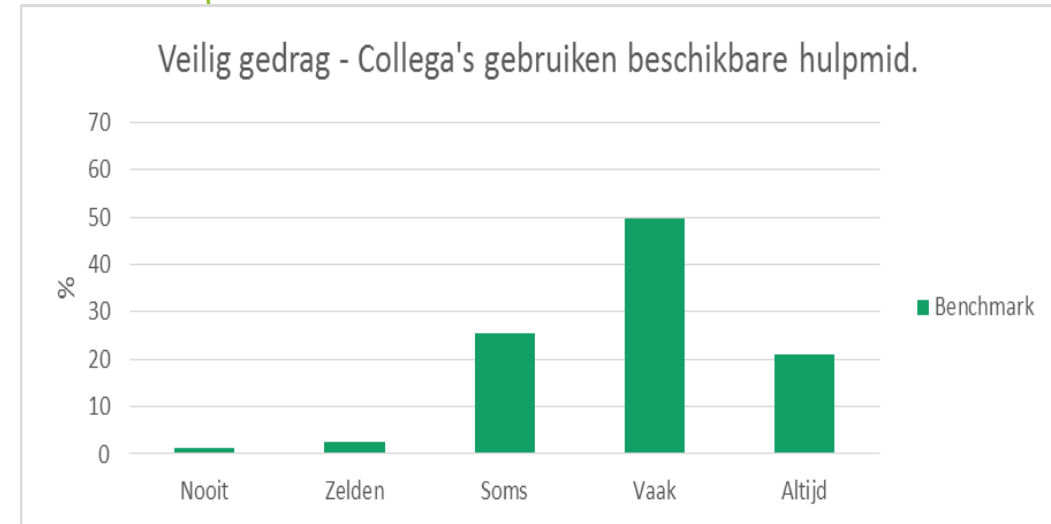
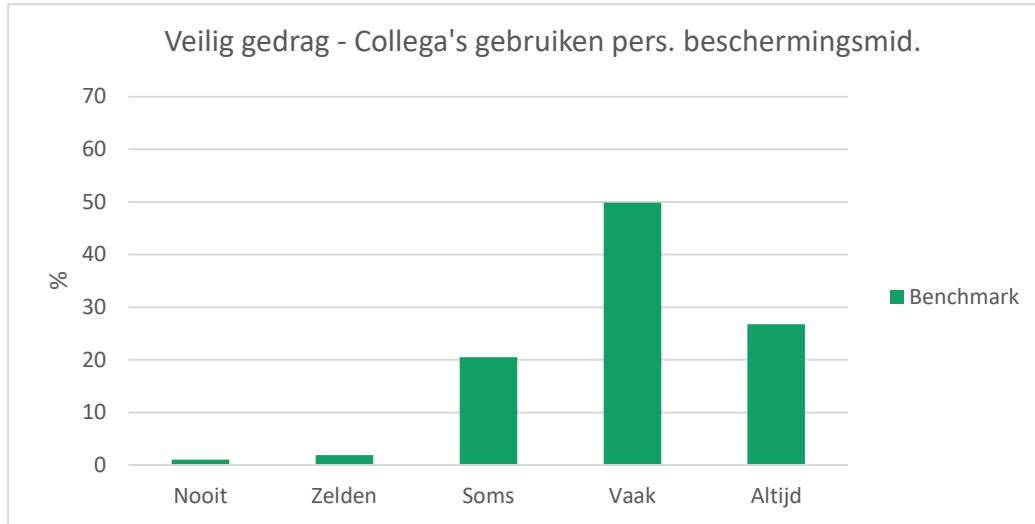
- Vertaling wetenschap -> praktijk
- Multidisciplinaire benadering
- Samen mét klant werken aan innovatie

⇒ *Arbo: van moeten naar willen*

Risico's
-
beheers-
maatregelen
-
gedrag

Waarom is gedrag relevant?

Onderzoek Arboplaats

> 1000 medewerkers industrie; 23 bedrijven

- Altijd gebruik PBM indien nodig: 27 %
- Altijd gebruik hulpmiddelen indien nodig: 21 %

⇒ Conclusie: kijken naar beheersmaatregelen zonder naar gedrag te kijken heeft weinig zin

Bij het beoordelen van risico's: stel gedrag centraal!

Q ZOEKEN Zoeken

MAATREGELEN

Status: Aanwezig + gewenst Risicofactor: [Alle risicofactoren]

Maatregelen afdrukken Alle opmerkingen

Beheersmaatregel	Mate van implementatie
Hefplateau	Technisch Zelden (25%)
Met 2 personen tillen	Technisch Soms (50%)
Tilhulpmiddel: Vacuümheffer	Technisch Soms (50%)
Taakrotatie fysieke belasting	Technisch Altijd (100%)
Tilhulpmiddel: Balancer	Technisch Zelden (25%)

EVALUATIE

Risicofactor kwaliteit Fysieke belasting

Beoordeling Fysieke belasting

Risicofactor	Beoordeling
Bukken/buigen	Acceptabel langere termijn
Draaien	Acceptabel langere termijn
Kracht uitoefenen boven schouderhoogte (oa hoog tillen)	Acceptabel langere termijn
Langdurig dragen	Laag
Zwaar dragen	Laag
Zwaar tillen	Acceptabel korte termijn

Het restrisico is, gegeven de beheersmaatregelen die aanwezig zijn en de mate waarin die gebruikt worden:

Acceptabel korte termijn

Uitleg

Op welke wijze is dit vastgesteld?

Professionele beoordeling

- Focus op beheersmaatregelen
- Aandacht voor gedrag/mate van implementatie

Inzicht in gedrag:

Kahneman

Systeem 1

-

Systeem 2

De doener

De denker

Beïnvloeden van gedrag

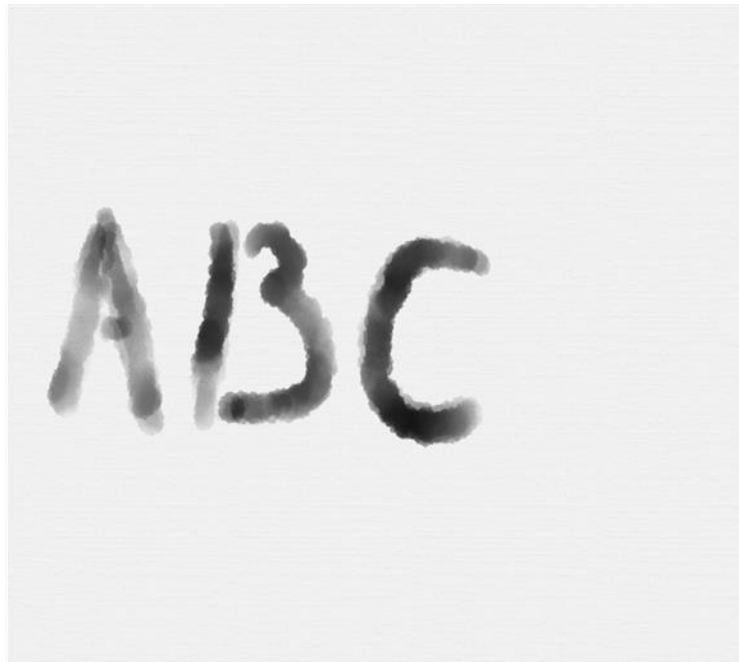
- theoretisch kader

- ▶ Kahneman
- ▶ Ieder persoon heeft een
  - ▶ Doener (systeem 1) en
  - ▶ Denker (systeem 2)

De doener

- herkent dit meteen

De doener

- kenmerken

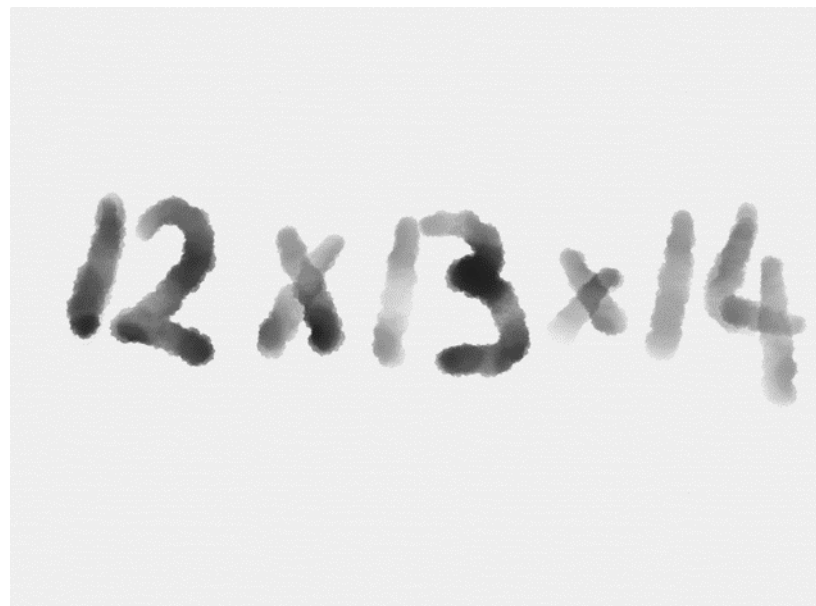
- ▶ Snel
- ▶ Moeiteloos
- ▶ Associatief

En ook:

- ▶ Jumping to conclusions
- ▶ Zeer slecht in kansberekeningen en risico's inschatten

De denker

- Herkent meteen dat dit moeilijk is

De denker

- Herkent meteen dat dit moeilijk is

- ▶ Traag
- ▶ Kost inspanning
- ▶ Analytisch (kans inschatten)

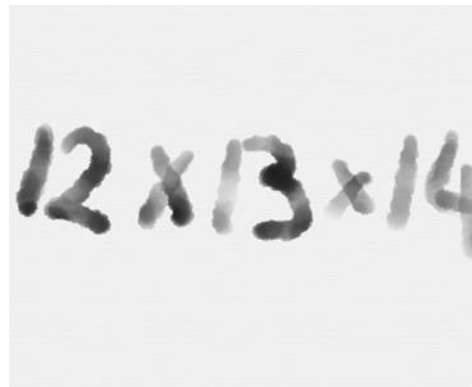
En ook:

- ▶ Lui, vindt ideeën van ‘de doener’ al snel goed en gaat er in geloven

Doener

versus

Denker

12 x 13 x 14

ABC

Kansloos?

Hoeveel procent van gedrag 'gaat op de automatische piloot'?

Kahneman:

- ▶ 95 % van gedrag is systeem 1 'automatismen': doen
- ▶ Is ook best handig: '20.000' besluiten per dag

- ⇒ We hebben niet de tijd om overal over na te denken

- ⇒ Aangeleerd gedrag is moeilijk af te leren

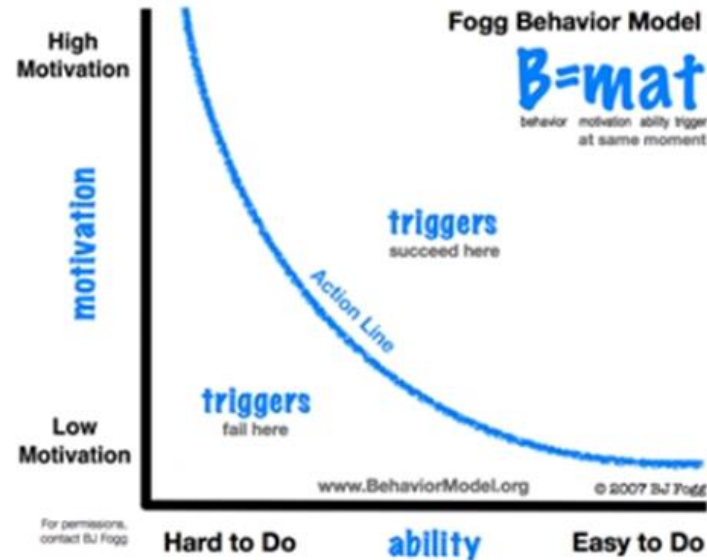
Kansrijker?

Beïnvloeding volgens Fogg

Fogg gedrags model:

3 componenten bepalen het gedrag:

- ▶ Motivatie
- ▶ Moeilijkheidsgraad en
- ▶ Trigger

Gebruikt met toestemming van Stanford University.

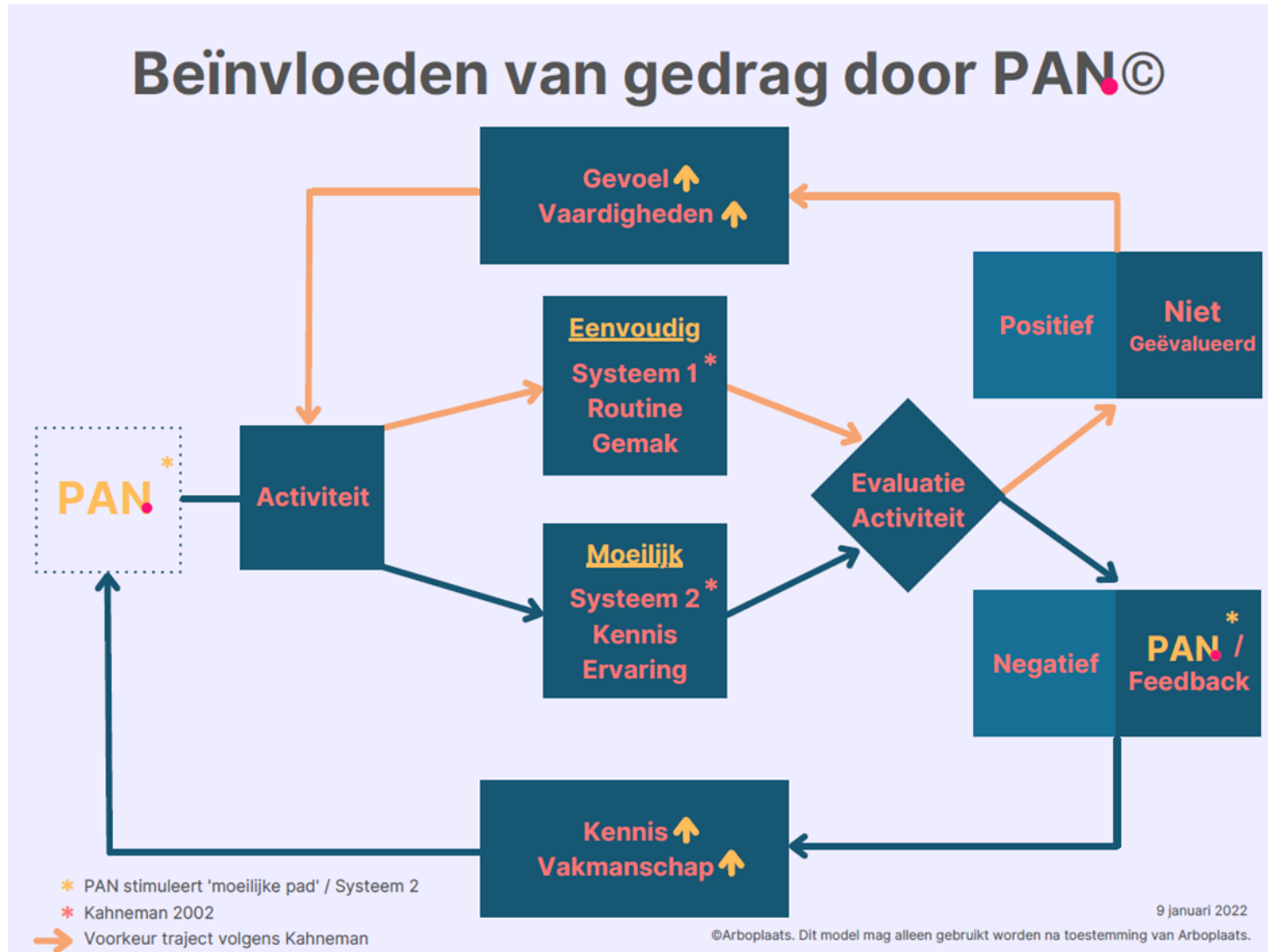
Triggers zijn nodig!

Als het gemakkelijk te doen is (maar de motivatie laag) lukt het misschien toch wel.
Als de motivatie hoog is, is er toch ook vaak positief resultaat, zelfs als het moeilijk is.

Wat kunnen we met dit inzicht?

- ▶ De essentie: bij 'ongewenst gedrag' moet je naar systeem 2
- ▶ De 'trigger' zorgt ervoor dat je 'na gaat denken'
- ▶ Zonder trigger geen verandering van gedrag
- ▶ Arboplaats:
  - ⇒ PAN!
  - ⇒ Pay Attention NOW!

Gedragsbeïnvloeding volgens Arboplaats

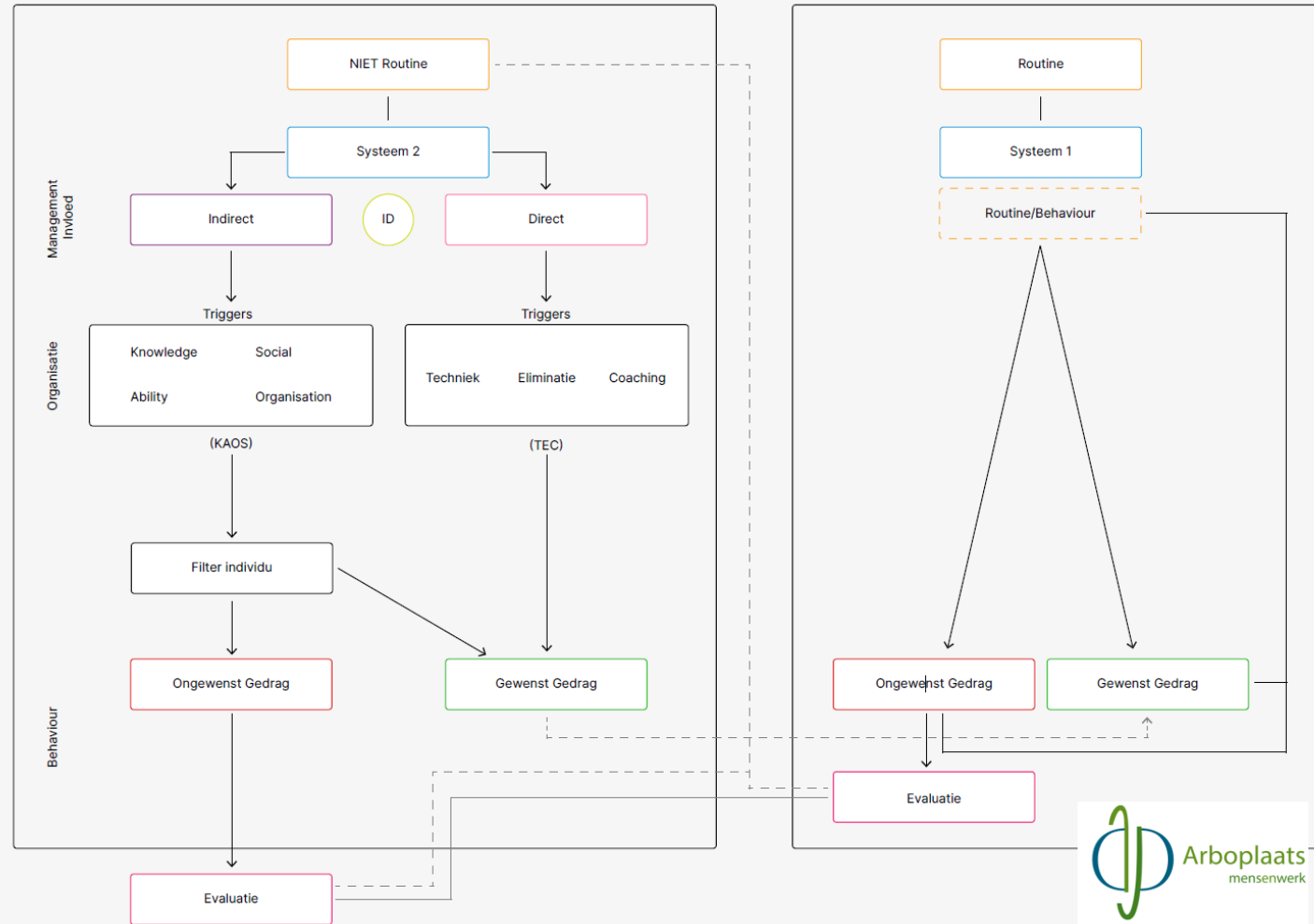
Hoe kun je PAN! gebruiken?

- ▶ Vooraf attenderen op afwijking
- ▶ Laag drempelig
- ▶ Eventueel: bespreken wat er gebeurd is (niet altijd)

⇒ ‘Herijken’ van ‘gewoontes’

Nog uitgebreider - nog kansrijker?

NRUD - BEHAVIOUR MODEL

Not routinely &
Routinely

Undesired &
Desired

Behavior
Model

© Arboplaats

Vragen?

Huib Arts
Arboplaats

E huib.arts@arboplaats.nl
M 0619194818